

ลีลาภาษาในการเขียนบทเพลงของธนกฤต พานิชวิทย์

The Songwriting Style of Thanakrit Panichwit

สุภาวรัตน์ เจริญทรัพย์¹

Supawarat Chalermsub

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลีลาภาษาที่ใช้ในการเขียนบทเพลงของธนกฤต พานิชวิทย์ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ คัดเลือกบทเพลงที่เป็นสตูดิโออัลบั้มจำนวน 4 อัลบั้มซึ่งธนกฤต พานิชวิทย์เป็นผู้แต่งบทเพลงเพียงคนเดียว จำนวน 31 บทเพลง โดยนำกรอบแนวคิดเรื่องลีลาภาษามาใช้วิเคราะห์บทเพลงของธนกฤต พานิชวิทย์ในด้านการใช้คำ การใช้ประโยค และการใช้ภาพพจน์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า ลีลาภาษาด้านการใช้ถ้อยคำในการเขียนบทเพลงของธนกฤต พานิชวิทย์ มี 13 ประการ คือ 1) การใช้คำภาษาพูด 2) การใช้คำสัมผัส 3) การใช้การแทรกคำ 4) การใช้คำซ้ำ 5) การใช้คำสื่ออารมณ์เพลง 6) การใช้การเล่นคำพ้อง 7) การใช้คำตัด 8) การใช้คำพ้องสัมผัส 9) การใช้คำภาษาถิ่น 10) การใช้คำสร้างใหม่ 11) การใช้การสลับคำ 12) การใช้การรวบคำ และ 13) การใช้คำต่างระดับ ด้านการใช้ประโยค มี 3 ประการ คือ 1) การใช้ประโยคบอกเล่า 2) การใช้ประโยคคำสั่ง และ 3) การใช้ประโยคคำถามและด้านการใช้ภาพพจน์ มี 8 ประการ คือ 1) อุปมา 2) อุปลักษณ์ 3) สัญลักษณ์ 4) อติพจน์

¹อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล ติดต่อได้ที่: supawarat@gmail.com

¹Lecturer, Department of General Education, College of Music, Mahidol University, e-mail: supawarat@gmail.com

5) บุคลาธิษฐาน 6) ปฏิทรรศน์ 7) ปฏิพจน์ และ 8) ปฏิปุจฉา ผลการวิจัยยังพบว่าลีลาภาษาการเขียนบทเพลงของธนกฤต พานิชวิทย์ ให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาที่สามารถสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน ทำให้ผู้ฟังเข้าใจและเข้าถึงอารมณ์เพลงได้ง่าย ทั้งนี้ยังให้ความสำคัญกับความสอดคล้องระหว่างการใช้ภาษากับดนตรีที่จะทำให้บทเพลงมีความไพเราะทั้งวรรณศิลป์และคีตศิลป์ด้วย

คำสำคัญ: การเขียน ธนกฤต พานิชวิทย์ บทเพลง ลีลาภาษา

Abstract

The research objective is to study the rhythmic language used in writing the songs of Thanakrit Panichwit. Qualitative research was conducted. There were four studio albums consisting of thirty-one songs by Thanakrit Panichwit, who is the only composer. The analysis of the songs of Thanakrit Panichwit employs the concept of language style, focusing on word usage, sentence usage, and the use of images. The results of the descriptive data analysis are presented.

The research results found that Thanakrit Panichwit's language styles in using words in songwriting have 13 aspects: 1) colloquial language, 2) rhyme words, 3) insertion words, 4) word duplication, 5) emotional words, 6) puns, 7) word segmentation, 8) archaic words, 9) dialects, 10) Word coinage, 11) word order, 12) word combinations, and 13) different word class. Moreover, using sentences has three aspects: 1) using affirmative sentences, 2) using imperative sentences, and 3) using interrogative sentences. Also, there are eight aspects of using stylistic impressions: 1) similes, 2) metaphors, 3) symbols, 4) hyperbole, 5) personification, 6) paradox, 7) oxymorons, and 8) rhetorical questions. The findings of this research explain that Thanakrit Panichwit's songwriting emphasizes the use of language that can convey meaning. It is easy for listeners to understand the song's mood. In addition, it also emphasizes the consistency between language and music, which makes music beautiful in both literature and musical arts.

Keywords: Writing, Thanakrit Panichwit, Song, The Language Styles

ลีลาภาษาในการเขียนบทเพลงของธนกฤต พานิชวิทย์

บทนำ

บทเพลงจัดเป็นวรรณกรรมรูปแบบหนึ่งซึ่งอาจเรียกได้ว่า “วรรณกรรมเพลง” โดยวรรณกรรมเพลงใช้ภาษาในการถ่ายทอดเนื้อหาเรื่องราวเช่นเดียวกับวรรณกรรมประเภทอื่น หากแต่วรรณกรรมเพลงมีลักษณะเฉพาะที่สำคัญ คือ นอกจากจะเป็นงานที่นักเขียนเพลงได้ถ่ายทอดความคิดและอารมณ์โดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือแล้ว ยังใช้การขับร้องของนักร้องและการผสมผสานระหว่างท่วงทำนองและจังหวะด้วย ทำให้วรรณกรรมเพลงสามารถเข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้รับสารหรือผู้ฟังได้ง่ายกว่าวรรณกรรมประเภทอื่น สอดคล้องกับคำกล่าวของบุญยงค์ เกศเทศ (2525: 47) ที่ได้กล่าวไว้ว่า

“วรรณกรรมเพลงเป็นรูปแบบที่มีสาระประเภทหนึ่งของวรรณกรรมไทย เพราะเพลงจะเข้าถึงประชาชนได้ดีกว่าวรรณกรรมประเภทอื่น โดยมีต้องไปพะวงอ่านหรือดู เพียงผ่านโสตประสาททุกที่เกิดสุนทรีย์ มีความสะเทือนอารมณ์ได้”

จากคำกล่าวนี้จะเห็นได้ว่าวรรณกรรมเพลงเป็นเครื่องมือในการสื่อสารประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญเพราะมีบทบาทต่อผู้ฟังเพลงด้านอารมณ์ความรู้สึก ดังนั้นนักเขียนเพลงที่ทำหน้าที่สื่อสารเนื้อหาเรื่องราวต่าง ๆ ในบทเพลงจึงต้องมีศิลปะในการใช้ภาษาให้งดงาม ไพเราะ เพื่อสื่อความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ที่ต้องการด้วย

การเขียนเพลงของนักเขียนเพลงแต่ละบุคคลนั้นจะมีลักษณะเฉพาะตัวปรากฏอยู่สังเกตได้จากภาษาที่ใช้ในการเขียนเพลงดังที่เรียกว่าลีลาหรือแนวการเขียน (Style) ของนักเขียนเพลง โดยบุญยงค์ เกศเทศ (2532: 68) ได้กล่าวถึงลีลาภาษาในการเขียนเพลงที่จะมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะเฉพาะตัวของนักเขียนเพลงแต่ละบุคคลว่า

“คุณค่าของแต่ละเพลงก็ขึ้นอยู่กับว่าสามารถสะเทือนอารมณ์ผู้ฟังได้มากน้อยเพียงใดในทุก ๆ อารมณ์ไม่ว่าจะเป็นอารมณ์เศร้าโศก รักใคร่ สดชื่น หรือแม้แต่อารมณ์สนุก ตลกขบขัน ซึ่งทั้งนี้ขึ้นอยู่กับชั้นเชิงการใช้ภาษาของผู้ประพันธ์เพลงแต่ละคนซึ่งแตกต่างกันออกไป”

ชนกฤต พานิชวิทย์ หรือ ว่าน ชนกฤต เป็นทั้งนักร้องและนักเขียนเพลงที่มีความสามารถ โดยชนกฤต พานิชวิทย์ ได้เขียนบทเพลงไว้หลายบทเพลงและมีผลงานการเขียนเพลงต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลากว่าสิบปี ทั้งนี้ชนกฤต พานิชวิทย์ ยังได้รับรางวัลศิลปินเดี๋ยวยอดเยี่ยมจากรางวัลดนตรี สีสัน อวอร์ด ครั้งที่ 28 ประจำปี 2559 และได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติประเภทยุคคลแห่งปี 2553 ด้านประพันธ์เพลงสร้างสรรค์สังคมที่จัดโดยสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมด้วย

ด้วยเหตุที่ชนกฤต พานิชวิทย์ เป็นนักเขียนเพลงที่สั่งสมประสบการณ์การเขียนเพลงมาอย่างยาวนานและได้รับการยอมรับในสังคม ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาลีลาภาษาที่ชนกฤต พานิชวิทย์ เลือกใช้ในการเขียนบทเพลง ทั้งในด้านการใช้คำ การใช้ประโยค และการใช้ภาพพจน์ ซึ่งผลของการวิจัยนี้จะทำให้ทราบถึงลีลาภาษาในการเขียนบทเพลงที่เป็นลักษณะเฉพาะตัวของชนกฤต พานิชวิทย์ ทั้งนี้เนื่องจากชนกฤต พานิชวิทย์ ใช้ภาษาในการสื่อสารเนื้อหาบทเพลง ดังนั้นลีลาภาษาในการเขียนบทเพลงของชนกฤต พานิชวิทย์ จึงนับเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ภาษาเผยแพร่และอาจเป็นต้นแบบของการใช้ภาษาในสังคมส่วนรวมด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาลีลาภาษาในการเขียนบทเพลงของชนกฤต พานิชวิทย์ ด้านการใช้คำ
2. เพื่อศึกษาลีลาภาษาในการเขียนบทเพลงของชนกฤต พานิชวิทย์ ด้านการใช้ประโยค
3. เพื่อศึกษาลีลาภาษาในการเขียนบทเพลงของชนกฤต พานิชวิทย์ ด้านการใช้ภาพพจน์

วิธีการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพมีระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การคัดเลือกบทเพลงในการศึกษา ผู้วิจัยคัดเลือกบทเพลงที่เป็นสตูดิโออัลบั้มจำนวน 4 อัลบั้ม โดยเป็นเพลงที่แต่งโดยชนกฤต พานิชวิทย์ เพียงคนเดียวตลอดทั้งเพลงทั้งหมด 31 บทเพลง ทั้งนี้ในการวิจัยจะศึกษาลีลาภาษาที่ใช้ในการเขียนบทเพลงเท่านั้น ดังนี้

ลีลาภาษาในการเขียนบทเพลงของธนกฤต พานิชวิทย์

อัลบั้ม โซโลอิสต์ วางจำหน่าย วันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2550		
1. ระยะปลอดภัย	4. พักใจ	7. ร้ายทองรำลึก
2. ถ้าดาวคือเธอ	5. สิ่งที่ยังเหลือ	8. วันเหงา
3. ต่อไปนี้ ทั้งโลกจะหยุดหมุน ด้วยความรัก	6. Dream Catcher	
อัลบั้ม โซโลอิสต์ แพลน บี วางจำหน่าย วันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2553		
9. พอดี พอดี	12. อยู่บำรุง	15. โลกล้านปี
10. คนไม่มีดนตรี	13. Postcard	16. ความเป็นจริง
11. คนไม่มีเวลา	14. ทับตุ	17. ตรรกาสง
อัลบั้ม อโศก วางจำหน่าย วันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2554		
18. บทเพลงสำหรับ 2-3 วันที่ เธอไม่อยู่	21. นิทรา	24. เพลงบังคับ
19. หมึกนึ่งมะนาว	22. Pull-Push	25. อีกครั้ง
20. หอมปากหอมคอ	23. นาที	26. บริบูรณ์
อัลบั้ม อะโชนเวร่า วางจำหน่าย วันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2559		
27. วันของใจ	29. ร้อยแก้ว	31. นิทรศการน้ำตา
28. ดาวอังคาร	30. รู้สึกดี	

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดเรื่องลีลาภาษา (Style) ซึ่งลีลาภาษา หมายถึง ส่วนวนการใช้ภาษา การเลือกสรรถ้อยคำและเรียบเรียงถ้อยคำให้ได้ความหมายตรงกับที่ต้องการแล้วนำมาเรียงกันเข้าเป็นวลี ประโยค และข้อความ (เปลื้อง ณ นคร, 2535: 63-66) ทั้งนี้ยังหมายรวมถึงท่วงท่าที่แสดงออกเป็นลักษณะเฉพาะตัวของผู้แต่งแต่ละคน ซึ่งผู้แต่งจะมีวิธีวางลำดับเนื้อเรื่อง เลือกใช้ถ้อยคำ ประโยค วรรคตอน หรือแสดงแนวความคิด อันเป็นลักษณะของตนเองไปต่าง ๆ กัน (กุหลาบ มลลิกะมาส, 2531: 21)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับลีลาภาษา จากนั้นจึงศึกษากรอบแนวคิดเรื่องลีลาภาษา รวมถึงแนวคิดเรื่องการวิเคราะห์ลักษณะภาษาที่จะสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในหัวข้อวิจัยได้

4. การวิเคราะห์ผลการวิจัย ผู้วิจัยวิเคราะห์ลีลาภาษาในการเขียนบทเพลงของ ธนกฤต พานิชวิทย์ ตามขอบเขตที่กำหนดไว้ทั้งหมด 31 บทเพลง ทั้งในด้านการใช้คำ การใช้ประโยค และการใช้ภาพพจน์ จากนั้นจึงเรียบเรียงข้อมูล วิเคราะห์ สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ลีลาภาษาในการเขียนบทเพลงของ ธนกฤต พานิชวิทย์ ด้านการใช้คำ การใช้ประโยค และการใช้ภาพพจน์ นำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1. การใช้ถ้อยคำ

การใช้ถ้อยคำในการเขียนบทเพลงของ ธนกฤต พานิชวิทย์ พบลักษณะเด่น อันแสดงให้เห็นถึงลีลาภาษาด้านการใช้ถ้อยคำ 13 ประการ ดังนี้

1.1 การใช้คำภาษาพูด จากการศึกษาพบว่าบทเพลงของ ธนกฤต พานิชวิทย์ จะใช้คำภาษาพูด ทั้งนี้ยังพบว่ามีการใช้คำหยาบปะปนในบทเพลง ตัวอย่างเช่น

ถึงเธอจะแกล้งว่านี่ จะเหี้ยวกว่านี่ จะหยังมกว่านี้สักเท่าไร

เพลงวัยทองรำลึก

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าการนำคำภาษาพูดมาใช้หลายคำ คือ คำว่า “แกล้ง” “เหี้ยว” “หยัง”

แก้วที่ฉันรู้ทันเมื่อฉันไม่เหลือใคร อ่อนระ

เพลงร้อยแก้ว

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าบทเพลงนี้มีการใช้คำว่า “วะ” ซึ่งเป็นคำลงท้ายและเป็นคำหยาบ

1.2 การใช้คำสัมผัส จากการศึกษาพบว่า ธนกฤต พานิชวิทย์ นิยมใช้คำสัมผัสในบทเพลง โดยพบทั้งการใช้คำสัมผัสพยางค์และสัมผัสสระ ดังตัวอย่าง

ลบเลือนร่องรอยจากความเจ็บช้ำ ลึมรักที่เธอทำที่เคยได้เสียใจ

เพลงพักใจ

ลีลาภาษาในการเขียนบทเพลงของรณกฤต พานิชวิทย์

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าการใช้สัมผัสพยัญชนะในวรรคเดียวกัน คือ เสียง /l/ ได้แก่ ลบ เลื่อน เสียง /r/ ได้แก่ ร่อง รอย เสียง /c/ ได้แก่ จาก เจ็บ เสียง /th/ ได้แก่ ที่ เธอ ทำ ที่ และมีการใช้สัมผัสสระระหว่างวรรค ได้แก่ ข้า กับ ทำ

1.3 การใช้การแทรกคำ จากการศึกษาพบว่ารณกฤต พานิชวิทย์ มีการใช้การแทรกคำในบทเพลง โดยคำที่แทรกนั้นจะเป็นคำที่ซ้ำกัน ตัวอย่างเช่น

อยากได้อารมณ์อะไร จะเย็นจะร้อนจะช้าจะเร็วอย่างไร
เพลงระยะปลอดภัย

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าการแทรกคำโดยการใช้คำซ้ำ “จะ” แทรกระหว่างคำว่า “เย็น” “ร้อน” “ช้า” “เร็ว”

1.4 การใช้คำซ้ำ จากการศึกษาพบว่ารณกฤต พานิชวิทย์ จะใช้คำซ้ำ 2 ลักษณะ คือ การซ้ำคำโดยทันทีซึ่งเป็นการซ้ำคำคำเดียว โดยเติมเครื่องหมายไม้ยมก (๑) และ การใช้คำซ้ำโดยมีคำหรือวลีมาคั่นระหว่างคำที่ซ้ำ ตัวอย่างเช่น

สิ่งเกิน ๑ เก็บเอาไว้ยังเหนื่อยใจ ปล่อยมือซ้ำ ๑ จากกันไปทั้งน้ำตา
เพลงพักใจ

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าการการใช้คำซ้ำโดยเติมเครื่องหมายไม้ยมกในคำว่า “เกิน” และ “ซ้ำ”

ปล่อยวางหัวใจ ปล่อยเธอให้ไปวันนี้
เพลงบริบูรณ์

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าการใช้คำซ้ำ คือ คำว่า “ปล่อย” และมีการนำวลีคือ “วางหัวใจ” มาคั่นระหว่างคำซ้ำ

1.5 การใช้คำสื่ออารมณ์เพลง จากการศึกษาพบว่ารณกฤต พานิชวิทย์ เลือกใช้คำสื่ออารมณ์เพลง โดยคำสื่ออารมณ์เพลงนั้นสามารถสื่ออารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น

ทิ้งฉันไว้ลำพังกับรอยน้ำตา เธอรู้บ้างไหมว่าฉันมันลืมไม่ไหว
เพลงนาที่

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่า คำว่า “รอน้ำตา” และ “ลืมไมไหว” เป็นคำสื่ออารมณ์ของความโศกเศร้า เจ็บซ้ำใจให้ชัดเจนมากขึ้น โดยคำสื่ออารมณ์เพลงเหล่านี้ทำให้ผู้ฟังเข้าถึงอารมณ์เพลงได้ง่ายมากขึ้น

1.6 การใช้การเล่นคำพ้อง จากการศึกษาพบว่าธนภุต พานิชวิทย์ มีการใช้การเล่นคำพ้องเสียงในการเขียนบทเพลง ตัวอย่างเช่น

วุ่นวายกับคนพลัน เดินผ่านคนเป็นพัน ๆ
เพลงพอดี พอดี

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าการใช้การเล่นคำพ้องเสียง คือ คำว่า “พัน” โดยคำแรกคือ คำว่า “พลัน” หมายถึง เกี่ยวพันหรือพัวพันกันจนยุ่งเหยิง และคำที่สองคือ “พัน ๆ” หมายถึง จำนวนนับ

1.7 การใช้คำตัด จากการศึกษาพบว่าธนภุต พานิชวิทย์ มีการใช้คำตัดหรือลดรูปของคำเพื่อให้พยางค์สั้นเข้า ตัวอย่างเช่น

อดทนเดินเข้าไปไม้อ่อน ให้ความเหนื่อยล้าลืมหยदनน้ำตา
เพลง Dream Catcher

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าการใช้คำตัด คือคำว่า “อ่อน” ซึ่งมาจากคำเต็มว่า “อ่อนล้า” หมายถึง เหนื่อยล้าหรือเหน็ดเหนื่อย

1.8 การใช้คำพ้องสมัย จากการศึกษาพบว่าธนภุต พานิชวิทย์ มีการใช้คำพ้องสมัยซึ่งเป็นคำที่ไม่นิยมใช้แล้วในปัจจุบัน ตัวอย่างเช่น

เหงาจนละเหี่ยใจ ผากเพลงนี้ไปให้เธอ
เพลงวันเหงา

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าคำว่า “ละเหี่ยใจ” เป็นคำที่ไม่นิยมใช้แล้วในปัจจุบัน โดยคำว่า “ละเหี่ยใจ” มีความหมายถึง อ่อนใจ

1.9 การใช้คำภาษาถิ่น จากการศึกษาพบว่าบทเพลงของธนภุต พานิชวิทย์ มีการใช้คำภาษาถิ่นปะปนอยู่ ตัวอย่างเช่น

แก้วลืบท้าเราเต็นด้วยกันเพราะมันม่วน
เพลงร้อยแก้ว

ลีลาภาษาในการเขียนบทเพลงของธนกฤต พานิชวิทย์

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าการใช้คำภาษาถิ่นว่า “ม่วน” โดยคำนี้เป็นภาษาถิ่นของภาคเหนือหรือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความหมายว่าสนุกสนาน ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาของเพลงที่กล่าวถึงการเต้นด้วยกันอย่างสนุกสนาน

1.10 การใช้คำสร้างใหม่ จากการศึกษาพบว่าธนกฤต พานิชวิทย์ มีการใช้คำสร้างใหม่ที่คล้ายคำเดิมเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพในใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังความว่า

วันนี้จะทำอะไร ก็ดูจะเหมือนไม่ต้องระแวงระวัง
เพลงระยະพลอดภัย

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าการใช้คำสร้างใหม่คือคำว่า “ระแวงระวัง” ซึ่งคล้ายคำเดิมคือ “ระแวดระวัง” ที่หมายถึงคอยดูแลให้รอบคอบ โดยเปลี่ยนจากคำว่า “ระแวด” กลายเป็น “ระแวง” ซึ่งหมายถึง แคลงใจ สงสัย เพื่อสื่อความหมายถึงการแคลงใจ สงสัยในตัวคนรัก

1.11 การใช้การสลับคำ จากการศึกษาพบว่าธนกฤต พานิชวิทย์ มีการใช้การสลับคำจากคำที่ใช้กันโดยทั่วไป ซึ่งทำให้บทเพลงแปลกและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ดังความว่า

ปวดเนื้อเมื่อยตัวยังงี้ ไม่นานไม่ช้าก็คงจะคล้ายกันไป
เพลงระยະพลอดภัย

จากบทเพลงนี้จะเห็นได้ว่าคำว่า “ปวดเนื้อเมื่อยตัว” เป็นการสลับคำจากคำว่า “ปวดเมื่อยเนื้อตัว” ตามที่ใช้กันโดยทั่วไป อย่างไรก็ตามการสลับคำนั้นก็ไม่ได้ทำให้ความหมายเปลี่ยนแปลงโดยยังคง หมายถึง การปวดเมื่อยตัว

1.12 การรวบคำ จากการศึกษาพบว่าธนกฤต พานิชวิทย์ มีการรวบคำโดยนำคำสองคำมารวบกันเป็นหนึ่งคำ และตัดคำที่ซ้ำกันทิ้งเหลือใช้เพียงคำเดียว ทำให้เกิดเป็นความหมายใหม่ที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ดังความว่า

อยู่กันแค่เพียงสองคน โอบกอดรัดพิดเหวี่ยงไม่สนใจใคร
เพลงหมึกนึ่งมะนาว

จากบทเพลงนี้จะเห็นได้ว่าการรวบคำโดยการนำคำว่า “โอบกอด” และ “กอดรัดพิดเหวี่ยง” มารวมกันและตัดคำที่ซ้ำกัน คือ คำว่า “กอด” ทั้งโดยใช้เพียงครั้งเดียว กลายเป็น “โอบกอดรัดพิดเหวี่ยง” เพื่อสื่อความหมายถึงการโอบกอดที่ประกอบไปด้วยความรู้สึกเป็นอย่างมาก

1.13 การใช้คำต่างระดับ จากการศึกษาพบว่าธนกฤต พานิชวิทย์ มีการใช้คำต่างระดับในบทเพลง ตัวอย่างเช่น

ฉันคงเป็นเพียงรักเวลา
นิทราเท่านั้นโลกแห่งความเป็นจริงไม่เข้าใจคง
เป็นได้แค่นั้น ทั้งฉันไว้ในฝันไม่มีจริง

เพลงนิทรา

จากตัวอย่างนี้จะเห็นได้ว่าการใช้คำว่า “นิทรา” ซึ่งหมายถึงการนอนหลับ โดยคำว่านิทราเป็นคำต่างระดับกับคำอื่น ๆ ในบทเพลงที่ใช้เป็นคำธรรมดาทั่วไป

สรุปได้ว่าลีลาภาษาด้านการใช้คำในการเขียนบทเพลงของธนกฤต พานิชวิทย์จะใช้คำภาษาพูดในการเขียนบทเพลงเพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจง่ายเหมือนกับการพูดโดยทั่วไป ซึ่งบางครั้งอาจมีการนำคำหายามาใช้ปะปนในบทเพลง เพื่อสื่ออารมณ์ความรู้สึกให้ชัดเจนมากขึ้นด้วย ทั้งนี้ยังพบว่าธนกฤต พานิชวิทย์ จะให้ความสำคัญกับการใช้สัมผัสในบทเพลงซึ่งจะเห็นได้ว่าบทเพลงของธนกฤต พานิชวิทย์ จะมีการใช้คำสัมผัสสลายในวรรคและระหว่างวรรคอยู่เสมอ โดยการใช้คำสัมผัสจะมีประโยชน์ในการช่วยเพิ่มความไพเราะและช่วยทำให้ผู้ฟังจดจำเนื้อหาบทเพลงได้ง่ายมากยิ่งขึ้น (ปิยพันธ์ แสนทวีสุข, 2546: 104) นอกจากนี้ยังพบว่าธนกฤต พานิชวิทย์ เป็นนักเขียนเพลงที่ให้ความสำคัญทั้งคีตลักษณ์และฉันทลักษณ์ควบคู่กัน กล่าวคือ เมื่อใดก็ตามที่ธนกฤต พานิชวิทย์ ไม่สามารถหาคำมาลงได้ก็จะแก้ปัญหาด้วยการใช้คำซ้ำเพื่อความต่อเนื่องของอารมณ์เพลง ซึ่งทำให้ความรู้สึกในการฟังเพลงไม่ขาดช่วง (เชตตอรัญญ์ เลิศพิพัฒน์, 2545: 73) ทั้งยังพบการใช้การแทรกคำเพื่อให้ร้องเป็นจังหวะและใช้คำตัดหรือรวบคำเพื่อให้คำนั้นสามารถเข้ากับจังหวะและทำนองเพลงได้อย่างเหมาะสมด้วย สำหรับลีลาภาษาด้านการใช้คำในการเขียนบทเพลงที่เป็นลักษณะเด่นอื่น ๆ ของธนกฤต พานิชวิทย์ ที่พบก็คือการใช้คำสื่ออารมณ์ การเล่นคำพ้อง การใช้คำพ้องสัมผัส การใช้คำภาษาถิ่น การใช้คำสร้างใหม่ การสลับคำ การใช้คำต่างระดับ ซึ่งลักษณะเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงลีลาเฉพาะตัวของธนกฤต พานิชวิทย์ ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังทำให้เพลงน่าสนใจ แปลกใหม่ และดึงดูดความสนใจจากผู้ฟังได้มากขึ้นด้วย

ลีลาภาษาในการเขียนบทเพลงของธนภุต พานิชวิทย์

2. การใช้ประโยค

การใช้ประโยคในการเขียนบทเพลงของธนภุต พานิชวิทย์ พบลักษณะเด่นอันแสดงให้เห็นถึงลีลาภาษาด้านการใช้ประโยค 3 ประการ ดังนี้

2.1 การใช้ประโยคบอกเล่า

จากการศึกษาพบว่าธนภุต พานิชวิทย์ มีการใช้ประโยคบอกเล่าที่มีลักษณะเด่นอันเป็นลีลาภาษาที่พบในการเขียนบทเพลงของธนภุต พานิชวิทย์ แบ่งได้เป็น 2 ประการ ดังนี้

2.1.1 การละประธานของประโยค จากการศึกษพบว่าธนภุต พานิชวิทย์ มีการใช้การละประธานของประโยค โดยนำคำกริยาหรือคำช่วยกริยาขึ้นต้นประโยคแทน ตัวอย่างเช่น

ได้มองฟ้าครามรุ่งงามทอดผ่านไปบนขอบฟ้าไกลและมี
แสงดาวพร่างพรายทอประกายในยามค่ำคืน อยางจะชื่นชมทุกความ
ดงามอย่างนี้เรื่อยไป

เพลงต่อไปนี้ทั้งโลกจะหยุดหมุนด้วยความรัก

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าการละประธานของประโยคคือ “ฉัน” โดยใช้คำกริยา “ได้” และ “อยาก” ขึ้นต้นประโยค กล่าวคือ ประโยคนี้ควรจะกล่าวว่า “ฉันได้มองฟ้าครามรุ่งงามทอดผ่านไปบนขอบฟ้าไกล” และ “ฉันอยากจะชื่นชมทุกความดงามอย่างนี้เรื่อยไป”

2.1.2 การละส่วนกลางของประโยค จากการศึกษพบว่าธนภุต พานิชวิทย์ มีการใช้การละเนื้อหาส่วนกลางของประโยค ตัวอย่างเช่น

นาน ๆ จะมีสักวันที่ฉันและเธอเท่านั้นคนดี

เพลงหมึกนิ่งมะนาว

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าบทเพลงนี้มีการละคำกริยาและคำสันธานของประโยคด้วยการกล่าวว่า “นาน ๆ จะมีสักวันที่ฉันและเธอเท่านั้นคนดี” ซึ่งมาจากส่วนเต็มของประโยคว่า “นาน ๆ จะมีสักวันที่มีแค่ฉันและเธอเท่านั้นคนดี”

2.2 การใช้ประโยคคำสั่ง จากการศึกษพบว่าธนภุต พานิชวิทย์ มีการใช้ประโยคคำสั่งในบทเพลง โดยประโยคคำสั่งที่นำมาใช้นั้นจะมีคำที่แสดงเจตนาในการใช้คำสั่งที่มีลักษณะเป็นการบังคับอย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น

นี่คือเพลงบังคับ ที่จะบังคับให้เธอต้องฟัง และนี่คือเพลงบังคับ
ได้โปรดอย่าขัดขืนและจงเชื่อฟัง

เพลงบังคับ

จะตอบให้เธอนั้นเข้าใจ ไม่มีวันเปลี่ยนไป ให้เธอจงฟัง

เพลงวัยทองรำลึก

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าการใช้คำที่แสดงถึงการสั่ง คือ คำว่า
“ต้อง” “อย่า” “จง” เพื่อแสดงถึงเจตนาที่ต้องการบอกให้ทำได้อย่างชัดเจน

2.3 การใช้ประโยคคำถามจากการศึกษา พบว่าธนภุต พานิชวิทย์ มีการใช้
ประโยคคำถามในบทเพลง โดยประโยคคำถามที่นำมาใช้นั้นมีทั้งเจตนาที่ต้องการคำตอบ
เจตนาที่ต้องการแจ้งให้ทราบ และเจตนาที่ต้องการรำพึงรำพันถึงความรัก ดังตัวอย่าง

เมื่อความรักคือความเข้าใจ เหตุอันใดทำไมไม่คุยกันก่อน หันหน้ามา
มอง กันตกลงกันว่ายิ่งนี้จะดีไหม

เพลงตรงกลาง

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าการใช้คำที่แสดงถึงการถาม คือ “เหตุอัน
ใด” “ดีไหม” เพื่อต้องการคำตอบจากคนรัก

เสียเวลาไปนานเท่าไร และเสียวันคืนดี ๆ เท่าไร ก็วันที่ใช้หัวใจ
ให้มันหมดไปกับความรักที่มันไม่มีตัวตน

เพลงอีกครั้ง

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าการใช้คำที่แสดงถึงการถาม คือ “เท่าไร”
“กี่” แต่ในที่นี้ไม่ได้ต้องการคำตอบเพียงแค่ว่าต้องการบอกเล่าเรื่องราวความรักของตนให้
ผู้ฟังทราบ

ใช้เงินเดือนไปด้วยกันได้ไหม ท่องราตรีไปด้วยกันสักหน

เพลงดาวอังคาร

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าการใช้คำที่แสดงถึงการถาม คือ “ได้ไหม”
แต่ในที่นี้ไม่ได้ต้องการคำตอบเพียงแค่ว่าต้องการรำพึงรำพันกับตัวเองถึงคนที่ตนแอบชอบ
เท่านั้น

ลีลาภาษาในการเขียนบทเพลงของชนกฤต พานิชวิทย์

สรุปได้ว่าลีลาภาษาด้านการใช้ประโยคในการเขียนบทเพลงของชนกฤต พานิชวิทย์ จะมีการใช้ประโยคบอกเล่าที่ละประธานของประโยคและการละส่วนกลางของประโยค ซึ่งการละคำในประโยคอาจเกิดจากการที่ทำนองเพลงไม่สามารถใส่คำในประโยคทั้งหมด ลงไปได้ ชนกฤต พานิชวิทย์จึงใช้การละคำไว้และใช้บริบทช่วยสื่อความหมายของเพลงให้ ชัดเจนมากขึ้น โดยผู้ฟังเพลงก็สามารถเข้าใจความหมายของบทเพลงได้จากบริบท ทั้งนี้ยัง พบการใช้ประโยคคำสั่งที่แสดงเจตนาในการใช้คำสั่งที่มีลักษณะเป็นการบังคับอย่างชัดเจน และการใช้ประโยคคำถามในบทเพลงซึ่งพบทั้งการตั้งคำถามที่ต้องการคำตอบจากคนรัก การใช้ประโยคคำถามเพื่อแจ้งให้ทราบ และการใช้ประโยคคำถามเพื่อรำพึงรำพันถึง ความรักด้วย

3. การใช้ภาพพจน์

การเขียนบทเพลงของชนกฤต พานิชวิทย์ พบว่ามีการนำภาพพจน์มาใช้ใน บทเพลง 8 ประการ ดังนี้

3.1 อุปมา จากการศึกษาพบว่าชนกฤต พานิชวิทย์ มีการนำภาพพจน์แบบ อุปมาเข้ามาใช้เมื่อต้องการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับสิ่งหนึ่ง โดยใช้คำแสดงการเปรียบเทียบ ให้เห็นได้อย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น

ตลอดชีวิต ฉันมีเสียงเพลงไกลกัง^๑ดังเพื่อนข้างกาย
เพลงนิทรศการน้ำตา

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าการเปรียบเทียบเสียงเพลงเหมือน เพื่อนที่อยู่ด้วยกันเสมอ โดยใช้คำว่า “ดัง” แสดงการเปรียบเทียบ

3.2 อุปลักษณ์ จากการศึกษาพบว่าชนกฤต พานิชวิทย์ มีการนำภาพพจน์ แบบอุปลักษณ์เข้ามาใช้โดยเป็นการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่งและใช้คำแสดงการ เปรียบเทียบให้เห็นได้อย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น

วันนี้คือวันที่ ๑ มีฉันและเธอคนดีเท่านั้น
เพลงระยะพลอดภัย

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าการเปรียบว่าวันนี้คือวันที่ดีโดยใช้คำ แสดงการเปรียบเทียบว่า “คือ”

3.3 สัญลักษณ์ จากการศึกษาพบว่าธนภฤต พานิชวิทย์ มีการนำภาพพจน์แบบสัญลักษณ์เข้ามาใช้ โดยสัญลักษณ์ที่นำมาใช้นั้นจะเป็นสัญลักษณ์ทั่วไปที่คนในสังคมเข้าใจได้ว่าสัญลักษณ์ดังกล่าวหมายถึงสิ่งใด ตัวอย่างเช่น

หากลมจะผันแปรก็อย่าไปกลัว คงมีสักวันที่ฝนมันจะซา

เพลง Dream Catcher

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าการใช้คำว่า “ลม” และ “ฝน” ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของอุปสรรคที่ผ่านเข้ามาในชีวิต

3.4 อติพจน์ จากการศึกษาพบว่าธนภฤต พานิชวิทย์ มีการนำภาพพจน์แบบอติพจน์มาใช้ โดยนำมาใช้เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกหนักแน่นและจริงจัง ตัวอย่างเช่น

จากวันนี้อีกหมื่นล้านปี บอกให้รู้ว่าฉันยังอยู่ที่ตรงนี้

เพลงโลกล้านปี

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าการใช้คำว่า “หมื่นล้านปี” ซึ่งเป็นการกล่าวเกินจริงเพื่อต้องการให้ทราบว่าจะมีเวลาจะผ่านไปถึงหมื่นล้านปีแต่ตนก็จะยังรักมันคงและรอคนรักอยู่ที่เดิม ไม่เปลี่ยนแปลง

3.5 บุคลาธิษฐาน จากการศึกษาพบว่าธนภฤต พานิชวิทย์ มีการนำภาพพจน์แบบบุคลาธิษฐานมาใช้เพื่อทำให้ผู้ฟังเห็นภาพหรือจินตนาการได้อย่างชัดเจนมากขึ้น ตัวอย่างเช่น

ทุกครั้งที่เราเห็นเหงากับฉัน ฉันก็แค่คิดแทนมันคงเบื่อเหลือเกิน

เพลงพอดี พอดี

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าการนำภาพพจน์แบบบุคลาธิษฐานมาใช้ โดยการให้ความเหงาแสดงความรู้สึก “เบื่อ” ซึ่งความเบื่อนั้นเป็นอารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์

3.6 ปฏิทรรศน์ จากการศึกษาพบว่าธนภฤต พานิชวิทย์ มีการนำภาพพจน์แบบปฏิทรรศน์มาใช้ โดยนำข้อความที่มีความหมายตรงข้ามหรือขัดแย้งกันมากล่าวเปรียบเทียบเพื่อให้เกิดความหมายที่ชัดเจน ตัวอย่างเช่น

ลีลาภาษาในการเขียนบทเพลงของธนกฤต พานิชวิทย์

ภาพทุกภาพยังตามติดอยู่ไม่หายไป เสียงหัวเราะบนความอ่อนไหว
เพลงคนไม่มีเวลา

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าการนำข้อความที่ตรงข้ามกันมาใช้ด้วยกัน คือ “เสียงหัวเราะบนความอ่อนไหว” ที่แสดงให้เห็นว่าแม้ภายนอกจะหัวเราะแต่ภายในใจก็รู้สึกอ่อนไหว จิตใจไม่นั่นคง

3.7 ปฏิพจน์ จากการศึกษาพบว่าธนกฤต พานิชวิทย์ มีการนำภาพพจน์แบบ ปฏิพจน์มาใช้ โดยเป็นการใช้คำที่ไม่สอดคล้องกันหรือขัดแย้งกันมารวมไว้ด้วยกัน เพื่อให้มีความหมายที่ให้ความรู้สึกขัดแย้ง หรือเพิ่มน้ำหนักให้แก่ความหมายของคำแรกให้ชัดเจนมากขึ้น ตัวอย่างเช่น

จะเย็นจะร้อนจะช้าจะเร็วอย่างไร
เพลงระยະพลอดภัย

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าการนำคำที่ขัดแย้งกันมารวมกัน คือ “เย็น” กับ “ร้อน” “ช้า” กับ “เร็ว” โดยมีคำว่า “จะ” ซึ่งเป็นคำช่วยกริยาบอกอนาคตแทรกระหว่างคำเพื่อให้ร้องเป็นจังหวะมากขึ้น

3.8 ปฏิปุจฉา จากการศึกษาพบว่าธนกฤต พานิชวิทย์ มีการนำภาพพจน์แบบ ปฏิปุจฉามาใช้ โดยเป็นการตั้งคำถามแต่ไม่ได้หวั่งคำตอบ เพียงแต่ต้องการรำพึงรำพันกับตัวเองเท่านั้น ตัวอย่างเช่น

เจ็บปวดรู้ไหมไม่อยากจะเคลื่อนไหว ไม่อยากทำร้ายใคร มันยัง
ไม่พร้อมมีใครใช้ไหม จะขอรอเธออย่างเดิม
เพลงคนไม่มีเวลา

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าการใช้คำที่แสดงถึงการถามคือ “รู้ไหม” “ใช้ไหม” แต่ในที่นี้ไม่ได้ต้องการคำตอบเพียงแต่ต้องการรำพึงรำพันกับตัวเองเท่านั้น

สรุปได้ว่าการใช้ภาพพจน์ในการเขียนบทเพลงพบว่าธนกฤต พานิชวิทย์จะมีการนำภาพพจน์มาใช้หลายประการทั้งอุปมา อุปลักษณ์ สัญลักษณ์ อติพจน์ บุคลาธิษฐาน ปฏิพจน์ ปฏิพจน์ และปฏิปุจฉา ซึ่งธนกฤต พานิชวิทย์ จะนำภาพพจน์มาใช้เมื่อต้องการเปรียบเทียบ หรือต้องการให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการ เข้าใจอารมณ์ความรู้สึกในบทเพลงหรือเข้าถึงอารมณ์เพลงได้ง่ายมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยเรื่องลีลาภาษาในการเขียนบทเพลงของชนกฤต พานิชวิทย์ ด้านการใช้ถ้อยคำ การใช้ประโยค และการใช้ภาพพจน์นั้นพบว่า ลีลาภาษาด้านการใช้ถ้อยคำในการเขียนบทเพลงของชนกฤต พานิชวิทย์ มี 13 ประการคือ การใช้คำภาษาพูด การใช้คำสัมผัส การใช้การแทรกคำ การใช้คำซ้ำ การใช้คำสี่ออรณฺเพลง การใช้การเล่นคำพ้อง การใช้คำตัด การใช้คำพ้องสมัย การใช้คำภาษาถิ่น การใช้คำสร้างใหม่ การใช้การสลับคำ การใช้การรวบคำ และการใช้คำต่างระดับ โดยลีลาภาษาด้านการใช้ถ้อยคำบางประการในการเขียนบทเพลงของชนกฤต พานิชวิทย์ นั้นมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของอลิสตา เลียงรินรมย์ (2549: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาลีลาภาษาในเพลงลูกทุ่งของสลา คุณวุฒิ ซึ่งพบว่ามีการใช้คำที่สี่ออรณฺ ใช้น้ำสัมผัสทั้งพยางค์และสระ ใช้น้ำซ้ำ ใช้น้ำภาษาถิ่น และสร้างคำใหม่จากแนวเทียบเดิมที่มีอยู่แล้ว ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอิสราพร อนันตสุข (2561: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาทวิการใช้คำและการใช้ภาพพจน์ในเพลงของศิลปิน นิจวิจิ ซึ่งพบว่ามีการใช้คำที่สี่ออรณฺ การเล่นคำ และการซ้ำคำ และงานวิจัยของพิชญณ ศรีนวล (2554: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวัจนลีลาในเพลงของบอย โกสิยพงษ์ ซึ่งพบว่ามีสร้างคำใหม่และการใช้น้ำซ้ำ จะเห็นได้ว่าลีลาภาษาที่ใช้ในการเขียนบทเพลงของชนกฤต พานิชวิทย์ มีลักษณะบางประการที่สอดคล้องกับงานวิจัยอื่น ๆ โดยลีลาภาษาที่สอดคล้องนั้นมักจะเป็นลีลาภาษาที่พบได้ทั่วไปในการเขียนบทเพลง กล่าวคือ การใช้คำสี่ออรณฺเป็นลีลาภาษาที่สำคัญโดยทั่วไปที่นักเขียนเพลงมักจะนำมาใช้เพื่อให้ผู้ฟังเข้าถึงออรณฺเพลงได้ง่าย การใช้น้ำสัมผัสนักเขียนเพลงมักจะนำมาใช้เพื่อเพิ่มความไพเราะและทำให้บทเพลงจดจำง่าย การใช้น้ำซ้ำจะนำมาใช้เพื่อเน้นย้ำหรือให้สอดคล้องกับจังหวะหรือทำนองของเพลง การใช้น้ำภาษาถิ่นจะนำมาใช้เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาบทเพลง การสร้างคำใหม่และการเล่นคำจะนำมาใช้เพื่อให้บทเพลงแปลกใหม่ น่าสนใจมากขึ้น ทั้งนี้จากการวิจัยก็พบว่าลีลาภาษาของชนกฤต พานิชวิทย์ ที่มีลักษณะแตกต่างจากงานวิจัยอื่น ๆ คือ การใช้การแทรกคำซึ่งจะทำให้การร้องเป็นจังหวะมากขึ้น การใช้น้ำตัดและการใช้การรวบคำซึ่งทำให้ค่านนั้นสามารถเข้ากับจังหวะและทำนองเพลงได้อย่างเหมาะสม การใช้น้ำพ้องสมัย น้ำภาษาพูด น้ำต่างระดับ และการสลับคำทำให้บทเพลงแปลกใหม่ น่าสนใจ อาจกล่าวได้ว่าลักษณะต่าง ๆ ที่แตกต่างกันเหล่านี้ทำให้เกิดลีลาภาษาด้านการใช้น้ำที่เป็นลักษณะเฉพาะตัวของชนกฤต พานิชวิทย์ขึ้น

ลีลาภาษาในการเขียนบทเพลงของชนกฤต พานิชวิทย์

ลีลาภาษาด้านการใช้ประโยคในการเขียนบทเพลงของชนกฤต พานิชวิทย์ มี 3 ประการคือ การใช้ประโยคบอกเล่า การใช้ประโยคคำสั่ง และการใช้ประโยคคำถาม โดยการใช้ประโยคในการเขียนบทเพลงของชนกฤต พานิชวิทย์ นั้นลีลาภาษาบางประการ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของอลิสลา เลี้ยงรีนรัมย์ (2549: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาลีลาภาษาในเพลงลูกทุ่งของสลา คุณวุฒิ และงานวิจัยของอาภาพร พันธุ์ฤกษ์ (2547: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวัจนลีลาในวรรณกรรมเพลงเพื่อชีวิตของสุรชัย จันทิมาธร ซึ่งพบว่ามีการใช้ประโยคบอกเล่า การใช้ประโยคคำถาม และการใช้ประโยคคำสั่ง อย่างไรก็ตามการใช้ประโยคบอกเล่า การใช้ประโยคคำสั่ง และการใช้ประโยคคำถามของชนกฤต พานิชวิทย์ มีลักษณะที่แตกต่างจากงานวิจัยอื่น ๆ ที่แสดงถึงลีลาภาษาอันเป็นลักษณะเฉพาะตัวของชนกฤต พานิชวิทย์ คือ การใช้ประโยคบอกเล่าโดยมีการละประธานหรือส่วนกลางของประโยคอาจเนื่องจากชนกฤต พานิชวิทย์ คำนึงถึงความสอดคล้องของทำนองเพลง การใช้ประโยคคำสั่งที่แสดงเจตนาในการสั่งอย่างชัดเจนในเชิงบังคับ และการใช้ประโยคคำถามโดยมีเจตนาต่างกัน 3 ประการ คือ การตั้งคำถามที่ต้องการคำตอบ การแจ้งให้ทราบ และรำพึงรำพันถึงความรัก

ลีลาภาษาด้านการใช้ภาพพจน์ในการเขียนบทเพลงของชนกฤต พานิชวิทย์ มี 8 ประการคือ การใช้อุปมา อุปลักษณ์ สัญลักษณ์ อติพจน์ บุคลาธิษฐาน ปฏิทรรศน์ ปฏิพจน์ และปฏิบัติจนา โดยการใช้ภาพพจน์ในการเขียนบทเพลงของชนกฤต พานิชวิทย์ นั้นจะสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิพงษ์ พิสิฐเสนากุล ธนชาติ เกิดเกรียงไกร และรุณี จีระกมล (2563: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการใช้ภาษาในบทเพลงไทยสากล ซึ่งพบว่ามีการใช้ภาพพจน์แบบอุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน สัญลักษณ์ อติพจน์ สัทพจน์ ปฏิพจน์ และปฏิบัติจนา งานวิจัยของขวัญใจ บุญคุ้ม (2559: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวัจนลีลาและบทบาทหน้าที่ของเพลงลูกทุ่ง ซึ่งมีการใช้ภาพพจน์แบบอติพจน์ สัทพจน์ และสัญลักษณ์ และงานวิจัยของพิชญณ ศรีนวล (2554: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวัจนลีลาในเพลงของบอย โกสิยพงษ์ ซึ่งมีการใช้ภาพพจน์แบบบุคลาธิษฐาน ปฏิพจน์ สัญลักษณ์ อติพจน์ อุปมา และอุปลักษณ์ จากการวิจัยก็พบว่าการใช้ภาพพจน์ในการเขียนบทเพลงของชนกฤต พานิชวิทย์ โดยทั่วไปนั้นจะสอดคล้องกับงานวิจัยอื่น ๆ อาจเนื่องจากการใช้ภาพพจน์มีความสำคัญสำหรับนักเขียนเพลงที่มักจะนำภาพพจน์มาใช้เพื่อให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการ เข้าใจและเข้าถึงอารมณ์เพลงได้ง่ายมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ชนกฤต พานิชวิทย์ จึงนำภาพพจน์มาใช้ในการเขียนบทเพลงเพื่อสื่อความเนื้อหาบทเพลงไปสู่ผู้ฟังได้อย่างชัดเจนมากขึ้นเช่นกัน

บทสรุป

การศึกษาเรื่องลีลาภาษาในการเขียนบทเพลงของชนกฤต พานิชวิทย์ ทั้งในด้านการใช้คำ การใช้ประโยค และการใช้ภาพพจน์พบว่าชนกฤต พานิชวิทย์ มีลีลาการใช้ภาษาที่เป็นลักษณะเฉพาะตัวหลายประการ โดยจุดเด่นของการใช้ภาษาในการเขียนบทเพลงของชนกฤต พานิชวิทย์ คือ การให้ความสำคัญกับการใช้คำ การใช้ประโยค และการใช้ภาพพจน์ที่สามารถสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน ทำให้ผู้ฟังเข้าใจและเข้าถึงอารมณ์เพลงได้ง่าย ทั้งนี้ยังพบว่าชนกฤต พานิชวิทย์ คำนึงถึงความสำคัญทั้งการใช้คำและการใช้ประโยคเพื่อให้สอดคล้องกับทำนองและจังหวะของบทเพลง ทำให้บทเพลงมีความไพเราะสอดคล้องกันทั้งวรรณศิลป์และคีตศิลป์ด้วย

นอกจากนี้อาจกล่าวได้ว่าลีลาภาษาในการเขียนบทเพลงของชนกฤต พานิชวิทย์ มีส่วนช่วยให้บทเพลงมีความไพเราะ ติดหูคนฟัง แปลกใหม่ น่าสนใจ และผู้ฟังเข้าถึงอารมณ์เพลงได้ง่าย ทั้งนี้การเลือกสรรภาษาที่นำมาใช้ในการเขียนบทเพลงของชนกฤต พานิชวิทย์ ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญเพราะเมื่อบทเพลงของชนกฤต พานิชวิทย์ เผยแพร่สู่ผู้ฟัง “ภาษา” ที่เป็นเครื่องมือสื่อสารก็ได้เผยแพร่ไปสู่ผู้ฟังด้วยเช่นกัน และยิ่งหากบทเพลงนั้นได้รับความนิยม ติดหูคนฟังก็เท่ากับว่าลีลาภาษาที่ชนกฤต พานิชวิทย์ นำมาใช้นั้นได้รับการยอมรับและเป็นภาษาที่จะติดอยู่ในสังคมต่อไปอีกด้วย กล่าวได้ว่าชนกฤต พานิชวิทย์ ได้รับอิทธิพลจากสังคมในการเลือกสรรภาษามาใช้ในการเขียนบทเพลง ขณะเดียวกันลีลาภาษาที่เป็นลักษณะเฉพาะตัวในการเขียนบทเพลงของชนกฤต พานิชวิทย์ ก็มีอิทธิพลต่อสังคม เนื่องจากบทเพลงเมื่อเผยแพร่สู่สังคมแล้วนั้นย่อมกระจายในวงกว้าง ลีลาภาษาที่ปรากฏในบทเพลงจึงเป็นตัวอย่างหนึ่งของการใช้ภาษาในสังคม ดังนั้นการใช้ภาษาที่แปลกใหม่ น่าสนใจของชนกฤต พานิชวิทย์ เช่น การสร้างคำใหม่ การใช้คำพ้องสัมผัส การสลับคำ เป็นต้น ลีลาภาษาเหล่านี้ย่อมมีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาของคนในสังคมสืบต่อไป

รายการอ้างอิง

- กุลหาลาบ มัลลิกะมาส. (2531). *ความรู้ทั่วไปทางวรรณคดีไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ขวัญใจ บุญคุ้ม. (2559). *วัจนลีลาและบทบาทหน้าที่ของเพลงลูกทุ่ง*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาไทย). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

ลีลาภาษาในการเขียนบทเพลงของธนกฤต พานิชวิทย์

- เขตต์อรัญ เลิศพิพัฒน์. (2545). *คิดคำทำเพลง: ศิลปะการแต่งบทเพลงไทย*. กรุงเทพฯ: ชมรมคีตกวี.
- บุญยงค์ เกศเทศ. (2525). *วรรณกรรมวิเคราะห์*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- บุญยงค์ เกศเทศ. (2532). *คำไทย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ปิยพันธ์ แสนทวีสุข. (2546). *การประพันธ์เพลง*. ภาพสัณฐ์: ประสานการพิมพ์.
- เปลื้อง ณ นคร. (2535). *ศิลปะแห่งการประพันธ์*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- พิชญภณ ศรีนวล. (2554). *วजनลีลาในเพลงของบอย โกสิยพงษ์*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาไทย). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุทธิพงษ์ พิสิฐเสนากุล, ธนชาติ เกิดเกรียงไกร, และ รุจน์ จีระกมล. (2563). *การใช้ภาษาในบทเพลงไทยสากลที่เกี่ยวกับความผิดหวังในความรักซึ่งขับร้องโดยนักร้องชาย*. การประชุมวิชาการระดับชาติ สรรพศาสตร์ สรรพศิลป์ ประจำปี 2563. กรุงเทพฯ: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อลิสา เลียงรินรัมย์. (2549). *ลีลาภาษาในเพลงลูกทุ่งของ สลา คุณวุฒิ*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อภาพร พันธุ์ฤกษ์. (2547). *วजनลีลาในวรรณกรรมเพลงเพื่อชีวิตของสุรชัย จันทิมาธร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร). สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อิสราพร อนันตสุข. (2561). *กลวิธีการใช้คำและการใช้ภาพพจน์ในเพลงของศิลปินนิวจิ๋ว*. การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษาชั้น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

Received: October 29, 2022

Revised: December 28, 2022

Accepted: December 29, 2022